KANCELARIA PRAWNA
LAW OFFICE

OPINIA PRAWNA

DOTYCZĄCA KWALIFIKACJI PRAWNEJ SOCAP TOKEN JAKO NARZĘDZIA INFORMATYCZNEGO POSIADAJĄCEGO CECHY SMART CONTACTU, UMOŻLIWIAJĄCEGO ZAUTOMATYZOWANY DOSTĘP DO APLIKACJI SOCAP WALLET

Stan prawny: 15 lutego 2023r.

I. PRZEDMIOT OPINII PRAWNEJ

Przedmiotem niniejszej opinii jest analiza Socap Token umożliwiającego zautomatyzowanie procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet oraz przyspieszenie procesu identyfikacji osób uprawnionych do korzystania z funkcjonalności SoCap Wallet. W zakres opinii wchodzi przedstawienie modelu smart contractu na poziomie prawodawstwa międzynarodowego oraz na gruncie doktryny krajowej, jak również dokonanie kwalifikacji Socap Token pod względem spełnienia cech, w tym wymogów funkcjonalnych smart contractu. Przekazanie Socap Token jako świadczenie usługi.

II. ZLECENIODAWCA

Socap Employee Bonus Program Sp. z o.o.

III. SPORZĄDZAJĄCY OPINIĘ (OPINIUJĄCY)

r.pr. dor. pod. Maciej Grzegorczyk

IV. PODSTAWA PRAWNA ORAZ MATERIAŁY PRAWNICZE

- **Akty prawne oraz projekty aktów prawnych:**

1. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: Ustawa o VAT);

- **Uzupełniające materiały prawnicze:**

1. Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydawania i obrotu kryptoaktywami z dnia 10 grudnia 2020r.

V. WNIOSKI

1. Wspólną cechą wszystkich modelowych definicji smart contractu jest jego ujmowanie w kategoriach informatycznych, jako programu komputerowego, kodu źródłowego, protokołu transakcyjnego, które mają na celu zautomatyzowanie, wykonywanie, kontrolowanie lub dokumentowanie prawnie istotnych zdarzeń i działań zgodnie z zaprogramowanymi warunkami.
2. W oparciu o zaprezentowany w pkt. VI niniejszej opinii opis funkcjonalności Socap Token, należy uznać, iż przedstawiony mechanizm należy kwalifikować jako smart contract pozwalający na zautomatyzowanie procesów dostępu do aplikacji SoCap Wallet.
3. Socap Token służy zautomatyzowaniu procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet oraz przyspiesza proces identyfikacji osób uprawnionych do korzystania z funkcjonalności SoCap Wallet, czym wypełnia funkcje smart contractu jako narzędzia informatycznego automatyzującego relacje między stronami. Przy jego pomocy dokonywane są funkcje związane z wykonywaniem określonych operacji, które mogą być wywoływane przez użytkowników.
4. Biorąc pod uwagę opis funkcjonalności z pkt. VI niniejszej opinii, przekazanie Socap Token, jako oprogramowania służącego do zautomatyzowania procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet, należy traktować jako świadczenie usługi.

VI. SKRÓCONY OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA, WYNIKAJĄCY Z DOTYCHCZAS PRZEKAZANYCH INFORMACJI PRZEZ ZLECENIODAWCĘ

Socap Token to narzędzie informatyczne, stanowiące program komputerowy, który poprzez zakodowane w nim warunki, umożliwia dostęp do aplikacji SoCap Wallet w ramach której oferowane są następujące usługi:

1. Przechowywanie tokenów;
2. Transfer tokenów pomiędzy wirtualnymi portfelami;
3. Dostęp do oprogramowania pozwalającego na:
   1) wysyłanie i odbieranie wiadomości tekstowych, w tym przesyłanie wiadomości multimedialnych,
   2) wykonywanie i odbieranie połączeń telefonicznych, które są szyfrowane i zabezpieczone przed ingerencją osób trzecich,
   3) weryfikację czy do mikrofonu i głośnika telefonu użytkownika nie są podłączone inne aplikacje,
   4) możliwość korzystania z aplikacji szyfrującej dane, pozwalającej przechowywać, udostępniać i przesyłać pliki w sposób bezpieczny na komputerze.

Socap Token umożliwia zautomatyzowanie procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet oraz przyspiesza proces identyfikacji osób uprawnionych do korzystania z funkcjonalności SoCap Wallet.

VII. MODEL SMART CONTRACTU W DOKTRYNIE PRAWNEJ NA POZIIOMIE MIĘDZYNARODOWYM ORAZ KRAJOWYM

Według oryginalnej koncepcji smart kontraktów sformułowanej przez N. Szabo smart contractu stanowią algorytmiczne ujęcie transakcji (umowy) w postaci kodu źródłowego programu komputerowego, zabezpieczonego kryptograficznie lub w inny sposób, której jedną z głównych cech jest samowykonalność.[1] Na poziomie międzynarodowym często się przywołuje definicję przyjęte w Arizona House Bill 2417 z 29 marca 2017r. zgodnie z którą smart contract jest to program, który działa w ramach rozproszonego, zdecentralizowanego, podzielonego i powielanego rejestru podlegającego nadzorowi i pozwala na przenoszenie aktywów do tego rejestru.[2]

Na gruncie prawa krajowego, próby określenia „smart kontraktu", jako organ nadzoru finansowego podjęła się również Komisja Nadzoru Finansowego w Stanowisku Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydawania i obrotu kryptoaktywami z dnia 10 grudnia 2020 roku, która przez pojęcie „smart kontraktu" rozumie program komputerowy wykonywany automatycznie zgodnie z zadanymi warunkami, który automatyzuje relacje między stronami transakcji. Jest on uruchamiany w ramach konkretnej sieci DLT, w tym blockchain, będąc w pełni zautomatyzowanym, przy czym możliwość wprowadzenia zmian w strukturze smart kontraktu po jego uruchomieniu może być istotnie utrudniona bądź niemożliwa. Oprócz oznaczenia w definicji natury oraz esencji smart kontraktu odwołano się również do elementów jego funkcjonalności oraz zastosowania technicznego, wskazując, iż smart Kontrakt pozwala m.in. na przenoszenie tokenów (coinów) pomiędzy stronami transakcji. Może pełnić inne, dodatkowe funkcje, np. określać warunki przeniesienia tokenów (coinów) pomiędzy stronami zawieranej transakcji. W przypadku spełnienia określonych wymogów formalnoprawnych (m.in. określenie wzajemnych praw lub obowiązków stron), może wypełniać znamiona umowy w rozumieniu przepisów prawa cywilnego.[3]

W polskim porządku prawnym, poza właściwością Komisji Nadzoru Finansowego, materia związana z funkcjonowaniem smart contractów pojawia się przy okazji pytań kierowanych do organów podatkowych. W piśmie wydanym przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej wskazuje się, iż

[1] N. Szabo, *Smart Contract: Formalizing and Securing Relationships on Public Networks* (https://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/548/469-publisher=First),
[2] Arizona House Bill 2417 z 29 marca 2017r. sekcja E.2., znajdująca się pod linkiem https://www.azleg.gov/legtext/53leg/1r/bills/hb2417p.pdf (data dostępu: 18.05.2022 roku), tekst w oryginale: *„Smart contract" means an event-driven program, with state, that runs on a distributed, decentralized, shared and replicated ledger and that can take custody over and instruct transfer of assets in that ledger*,
[3] Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydawania i obrotu kryptoaktywami z dnia 10 grudnia 2020 roku, s. 9, znajdujące się pod linkiem https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Stanowisko_UKNF_ws_wydawania_i_obrotu_kryptoaktywami_71794.pdf (data dostępu: 18.05.2022r.),

Spółka pragnie podkreślić, że Ethereum jako zdecentralizowana sieć oparta na technologii blockchain pozwala na składowanie wirtualnej waluty Ether bądź innych kryptowalut oraz Tokenów w tzw. portfelach i transfer wirtualnej waluty pomiędzy tymi portfelami, jak również na realizację tzw. smart contracts czyli zaprogramowanych zachowań związanych z kryptowalutą (dokładniej przesyłanie kryptowaluty z jednego portfela do innego po spełnieniu dowolnego zaprogramowanego wcześniej warunku, a także przechowywanie informacji związanych z działaniem danego smart contract w infrastrukturze Ethereum).[4]

Program komputerowy, jakim jest smart contract, składa się z funkcji dokonujących określonych operacji, które mogą być wywoływane przez użytkowników oraz inne smart contracty, a także zmiennych przechowujących określone wartości.

W rzeczywistości zatem smart kontrakt, to program komputerowy, który bada czy zostały spełnione określone przesłanki i na tej podstawie realizuje transakcję, która nie tylko jest automatyczna, lecz również nieodwracalna. Wspólną cechą wszystkich wyżej zacytowanych definicji jest ujmowanie smart kontraktu w kategoriach informatycznych, jako programu komputerowego, kodu źródłowego, protokołu transakcyjnego, które mają na celu zautomatyzowanie, wykonywanie, kontrolowanie lub dokumentowanie prawnie istotnych zdarzeń i działań zgodnie z zaprogramowanymi warunkami. Funkcjonalność smart kontraktów nie ogranicza się jedynie do przeniesienia czy też przechowywania kryptowalut (walut wirtualnych) lub tokenów. Sposób funkcjonowania smart kontraktu pozwala także na wykorzystanie tego mechanizmu m.in. na potrzeby prowadzenia rejestru oraz wymiany danych, szeroko wykorzystuje się w branży ubezpieczeniowej, a także może służyć jako zautomatyzowanie procesu udzielenia dostępu do określonych usług lub towarów bez udziału lub z minimalnym udziałem człowieka.

VIII. ANALIZA PRAWNA SOCAP TOKEN

W oparciu o zaprezentowany w pkt. VI niniejszej opinii opis funkcjonalności Socap Token, należy uznać, iż przedstawiony mechanizm należy kwalifikować jako smart kontrakt pozwalający na zautomatyzowanie procesów dostępu do aplikacji SoCap Wallet w ramach której oferowane są usługi:

1. Przechowywania tokenów
2. Transferu tokenów pomiędzy wirtualnymi portfelami
3. Dostępu do oprogramowania pozwalającego na:
   1) wysyłanie i odbieranie wiadomości tekstowych, w tym przesyłanie wiadomości multimedialnych,
   2) wykonywanie i odbieranie połączeń telefonicznych, które są szyfrowane i zabezpieczone przed ingerencją osób trzecich;
   3) weryfikację czy do mikrofonu i głośnika telefonu użytkownika nie są podłączone inne aplikacje;
   4) możliwość korzystania z aplikacji szyfrującej dane, pozwalającej przechowywać, udostępniać i przesyłać pliki w sposób bezpieczny na komputerze.

Socap Token służy zautomatyzowaniu procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet oraz przyspiesza proces identyfikacji osób uprawnionych do korzystania z funkcjonalności SoCap Wallet, czym wypełnia funkcje smart contractu jako narzędzia informatycznego automatyzującego relacje między stronami. Przy jego pomocy dokonywane są funkcje związane z wykonywaniem określonych operacji, które mogą być wywoływane przez użytkowników. Zatem w oparciu o przedstawiony opis funkcjonalności Socap Token należy kwalifikować jako smart contract, będący oprogramowaniem

[4] Pismo z dnia 29.03.2018 r wydane przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0114-KDIP.4.4012.2 2018.3.EK

(kategorią informatyczną), służącą zautomatyzowaniu procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet.

Pewnych wskazówek kwalifikacyjnych w zakresie traktowania przekazania oprogramowania jako usługi dostarczają ustawy podatkowe, a decydujące znaczenie ma w tym przypadku Ustawa o VAT. W ocenie sporządzającego opinię, na gruncie ww. Ustawy udostępnienie oprogramowania jako Socap Token, należy traktować jako świadczenie usługi. Bowiem zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o VAT:

„Przez świadczenie usług, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również:

1) *przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej;*
2) *zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji;*
3) *świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa."*

Pojęcie świadczenia usług ma szeroki zakres. Przez świadczenie należy rozumieć każde zachowanie, na które składać się może zarówno działanie, jak i zaniechanie, powstrzymanie się od działania.

Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 grudnia 2018r. o sygn. I SA/Łd 530/18: „..definicja świadczenia usług ma charakter dopełniający definicję dostawy towarów i jest wyrazem realizacji zasady powszechności opodatkowania podatkiem od towarów i usług transakcji wykonywanych przez podatników w ramach ich działalności gospodarczej. Przez świadczenie należy zatem rozumieć każde zachowanie się na rzecz innego podmiotu."

W nawiązaniu do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2017r. o sygn. I SA/Gd 1476/17 zostało podkreślone, iż dostarczenie oprogramowania należy traktować jako usługę: „Tym samym nie może budzić wątpliwości, że w sytuacji, gdy przedmiotem umowy z MEN było przekazanie … **stosownego oprogramowania komputerowego wraz z udzieleniem do niego licencji oraz stosownymi dokumentami (m.in. licencjami) upoważniającymi do legalnego korzystania z tego oprogramowania - czynności te miały charakter usług w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 1 u.p.t.u., zgodnie z którym przez świadczenie usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również: przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej**… Mając powyższe na uwadze zdaniem Sądu błędny jest pogląd organów, że decydujące znaczenie dla oceny fikcyjności faktur z dnia 1 grudnia 2008 r. ma data dostarczenia oprogramowania do szkół, bowiem ten pogląd byłby uzasadniony gdyby przedmiotowa umowa z MEN była umową na dostawę towaru (a nie usługę)."

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę opis funkcjonalności z pkt. VI niniejszej opinii, przekazanie Socap Token, jako oprogramowania służącego do zautomatyzowania procesu udzielenia dostępu do aplikacji SoCap Wallet, należy traktować jako świadczenie usługi.